

KLAUDIJA PINJEIRO (1960), književnica i treći najprevođeniji argentinski autor, nakon Borhesa i Kortasara. Rođena je u Borsaku, u provinciji Buenos Ajres. Nakon što je radila kao računovođa, započela je karijeru u novinarstvu, dramaturgiji i pisanju televizijskih scenarija, a 1992. je dobila i prestižnu žurnalističku nagradu Plejade. Potom se u radu više okreće književnosti i fikciji, a mnoga njena dela doživela su i ekranizaciju. Dosad je napisala brojne romane, pozorišne komade, dela za decu i mlade. Najpoznatija je po svojim uzbudljivim romanima, koji su postali bestseleri ne samo u autorkinoj domovini i Latinskoj Americi već i širom sveta. Dobitnica je brojnih književnih nagrada, od kojih su najznačajnije LiBeraturprajs za roman *Elena zna* i prestižna Nagrada „Sor Huana Ines de la Krus” za roman *Las grietas de Jara* (2009).

b

Klaudija Pinjeiro
MALA SREĆA

edicija
KIRKA (knjiga br. 43)

prevela sa španskog
Ksenija Bilbija

uredništvo
Aleksandar Šurbatović
Tamara Krstić

lektura
Lidija Kusovac

naslov originala i prava
UNA SUERTE PEQUEÑA © Claudia
Piñeiro c/o Schavelzon Graham Agencia
Literaria

*Recikliraj, zasadi,
brini se o prirodi onako kako
se ona oduvek brinula o nama.*

*Rikardu, koji nije Robert,
ali bi mogao da bude.*

*Palomi Alak, koja mi je pokazala odakle
potiče Meri Lohan. I mnoge druge stvari.*

*Mojoj deci,
Ramiru, Tomasu i Lusiji.
Mojim najvećim srećama.*

*Reč je o akutnom bolu. Koji postaje hroničan.
To znači da će trajati, ali da možda neće biti
neprestan. Može da znači i da se od njega ne umire.
Da je teško ratosiljati ga se, ali se od njega ne umire.
Neće se osećati u svakom trenutku, ali retko koji dan
će proći bez njega. I naučićeš neke trikove da ga
ublažiš i kontrolišeš, a da pri tome ne uništiš
ono što ti je nanelo bol.*

*Alis Manro
– Deca ostaju*

**prepravljena beležnica:
povratak**

Rampa je bila spuštena. Ona se zaustavila iza dva druga automobila. Signalno zvono paralo je popodnevnu tišinu. Crveno svetlo treperilo je na železničkom semaforu. Spuštena rampa, signalno zvono i crveno svetlo najavljivali su dolazak voza. Ali voza nije bilo. Dva, pet, osam minuta, a voza i dalje nije bilo na vidiku. Prvi automobil je zaobišao rampu i prošao. Drugi se pomerio napred i zauzeo njegovo mesto.

Trebalo je da odbijem, da kažem da nikako ne mogu da putujem. Da kažem bilo šta. Ali nisam. Besomučno sam se pravdala samoj sebi i pitala se zašto sam pristala kad je trebalo da odbijem. Ponor privlači. Nekad uopšte nismo svesni te privlačnosti. Neke privlači kao magnet. Oni mogu da priđu ponoru, nagnu se i oseće da su sposobni da se bace. Ja sam jedna od tih. Sposobna da skočim u ponor i padnem da bih – na kraju krajeva – bila slobodna. Iako je u pitanju beskorisna sloboda, sloboda koja nema budućnosti. Sloboda koja postoji samo onoliko koliko traje pad.

Možda nije da sam pristala zato što nisam znala kako da kažem ne; možda sam, u stvari, pristala zato što sam htela. Negde duboko u meni, u nekom tajnom i mračnom delu za koji nisam ni znala da postoji, živela je želja da se vratim. Moguće je i da sam sve ovo vreme čekala i priželjkivala da me nešto pogura u moj lični ponor. Devetnaest godina. I više, skoro dvadeset. Čekala sam da me nešto, ili neko, neka sila kojoj nisam mogla da se oduprem, neka neminovna, nužna okolnost natera da se vratim. Sudbina ili slučajnost, ali ne ja sama. Da se vratim. I to ne samo u moju zemlju

Argentinu, ne samo u grad u kome sam živela Temperlejš, nego i u školu Sent Piter. Da se vratim u neku vrstu matruške koja se završava u tom mikrosvetu: engleska škola na jugu Buenos Ajresa, mesto koje sam istim žarom volela i mrzela.

Škola Sent Piter. Još mi je teško da izgovorim to ime, teško mi je čak i da pomislim na njega. Znam da jedina osoba koja mi je važna više nije tamo. Ali možda je tamo neko koga poznajem ili ko mene poznaje. I on. On koji me zna iz vremena kad sam tamo živela. Malo mi je lakše jer je prošlo toliko vremena. A tu je i izvesna intervencija na mom telu. Sigurna sam da nikome neću pasti u oči. Pre nekih pet godina srela sam se s Karlom Sabala – jednom od majki iz škole koja mi je bila prilično bliska prijateljica u to vreme i na tom mestu u koje sad moram da se vratim – i ona me nije prepoznala. Jedna pored druge čekale smo u redu za kasu u robnoj kući. Pogledala me je i na vrlo lošem engleskom pitala za cenu nečega što je htela da kupi. Zanemela sam i nisam reč mogla da izustim. Karla je malo sačekala ne shvatajući da sam to ja i posle nekoliko sekundi se s istim pitanjem obratila osobi iza mene. Tako sam potvrdila ono što sam intuitivno osećala: ona koja sam nekada bila više nije postojala a osoba koja je tog dana čekala na red u jednoj velikoj robnoj kući u Bostonu nije nikada bila u Temperlejšu, nije znala za školu Sent Piter i ni Karla Sabala niti bilo ko drugi nije mogao da je prepozna jer je bila potpuno druga osoba.

Ne mogu sama sebe da prepoznam na fotografijama iz tog vremena. Ostale su mi samo još tri, i on je na svakoj od njih, mada iz različitog doba. Marijano nije ni na jednoj. Gotovo nikad ih ne gledam, morala sam

da prestanem da bih mogla da se izlečim. Robert mi je rekao da prestanem da ih gledam, i bio je u pravu, mada sam još neko vreme krišom nastavila. Sve dok jedne noći nisam shvatila da je prošao ceo dan da ih nisam pogledala. Onda su prošla još dva dana i ja ih i dalje nisam pogledala. Onda je prošla cela nedelja, pa mesec. Vreme. Dok nisam potpuno prestala da ih gledam. Ali ih nisam bacila. Sad, u ovom avionu koji me vraća na mesto iz koga sam otišla, nosim četiri fotografije: one tri i jednu na kojoj sam s Robertom ispred naše kuće. Ne gledam ih. Samo ih nosim sa sobom, mada ni sama ne znam zašto.

Više nisam plavuša kao većina žena koje su slale svoju decu u Sent Piter, školu koju sam tako dobro poznavala. Već duže vreme kosa mi je crvenkasta, skoro potpuno riđa. Smršala sam gotovo deset kilograma, možda i malo više. Nikad nisam bila debela, ali kad sam otišla – bolje rečeno, kad sam pobegla – pretvorila sam se u kost i kožu, postala skoro providna, i nikad nisam povratila izgubljenju težinu. Ne oblačim se onako kako smo se sve mi nekada oblačile; sada kad se vraćam, ja sam Amerikanka iz Bostona. Kad bi zahladnelo, stavila bih vunenu kapu, a to je nešto nezamislivo u Temperleju. Moj glas, onaj nekadašnji glas, biće sakriven ispod mog akcenta koji ću naglašavati ako zatreba. I biće sem toga obavijen promuklošću koja se pojavila onog dana kad sam napustila zemlju. „Spazmodična disfonija izazvana traumatskim stresom”, rekao je doktor u Bostonu nekoliko nedelja kasnije kad sam otišla da se pregledam. Disfonija koja je s vremenom zbog svakodnevnog napora mojih glasnih žica na predavanjima postala hronična. Ni oči mi više nisu iste. Ne samo zato što su videle druge stvari,

druge svetove. Niti zato što više nisu gledale ovaj svet u koji se sada vraćam. Da je to u pitanju, promena bi bila neprimetna. Samo bih je ja uočila, i možda Robert: izvesna tuga, nedostatak sjaja, sporost s kojom pogled prelazi s jednog predmeta na drugi. Možda se promenilo i ono mesto na koje se pogled spusti kad je u potrazi za rečima koje ne nalazimo u govoru. Moje oči ih obično traže na plafonu; podignem pogled, malo ga iskosim i obesim ga o plafon sve dok se ne pojavi reč. Robert ih je nalazio gledajući ispred sebe, uvek su mu bile nadomak ruke; moja mama – sad znam – spustila bi kapke. Gde li odlazi njegov pogled kada traži neku reč koju ne nalazi? Više se ne sećam. Ali ne mislim ni na jednu od tih suptilnih, ličnih promena koje je teško uočiti, osim kad neko vrlo pažljivo posmatra. Mislim na daleko uočljivije spoljne promene koje neko, kad hoće, može da napravi. Kada mi je očni lekar pomenuo da mogu da promenim boju očiju kontaktnim sočivima, odmah sam pristala. Robert se uplašio kad me je video. Ali Robert nije bio u stanju da mi se suprotstavi ni u čemu osim ako bi mi nešto štetilo. Htela sam smeđe oči, pa neka imam smeđe oči. On je voleo moje plave oči. Meni se više nisu sviđale. „Smeđe su savršene”, pomirljivo mi je rekao. Poznanstvo s Robertom, njegova podrška od trenutka kad sam došla u Boston – mada je to mogao da bude bilo koji grad na svetu – bila je slamka spasa za koju sam se uhvatila u trenutku kad sam odlučila da se prepustim stihiji života, da se predam.

U Bostonu dajem časove španskog. Predajem španski onima koji govore engleski. Pisati u prvom ili u trećem licu? Zašto moram da izaberem? To su neka od mnogih pitanja koja mi postavljaju moji učenici kad

savladaju osnovna pravila i žele da „pišu”. Kad se vratim, oni ili neki novi učenici sledećeg semestra će me ponovo to isto pitati. To su pitanja tehničke prirode i mada im to kažem – na mojim časovima ne dajem književne nego gramatičke odgovore – ovo pitanje uvek ostane neko vreme u meni kao da očekuje neko dublje objašnjenje. Učenici žele da nauče jezik, a ne da ga koriste za pisanje romana ili priča. Za to imaju svoj maternji jezik, treba pisati na jeziku na kome se misli, na kome se sanja. Na kome se ćuti. Ali, mada znam šta se od mene očekuje na časovima, nekad imam utisak da je odgovor koji dajem učenicima isuviše teorijske prirode: „Lice (prvo, drugo, treće) osnovna je gramatička kategorija izražena u ličnim zamenicama. Ta karakteristika reguliše konkretne deiktičke forme koje su neophodne za određivanje pozicije koju zauzima govornik, slušalac ili neki drugi sagovornik u zavisnosti od predikata.” Deiktičke, pozicije, sagovornik, predikat. *Bullshit*, rekao bi Robert. Dajem im definiciju koju znam napamet i teram ih da je i oni nauče napamet. *By heart*, kaže se na engleskom. Ne radi se o bukvalnom prevodu, naprotiv. Pamet versus srce. Nekad se sažalim na svoje učenike i dam im prijateljsku definiciju: „Prvo lice je uglavnom onaj koji govori: ja, mi. Drugo lice je onaj s kim se govori ili koji sluša: ti, vi. Treće lice je onaj o kome se govori: on, ona, oni, one.” I ja, ovde, sada, dok čekam da se ukrcam na avion za Argentinu, takođe se pitam, gledajući u prazan papir, da li je lakše da ispričam ovu priču u prvom ili u trećem licu jednine. „Ja” ili „ona”? Pokušavam s jednom i sa drugom. Treće lice udaljava i štiti. Prvo lice me vodi do ivice ponora i mami me da skočim. Treće lice mi omogućava da se sakrijem, da ostanem

na bezbednoj distanci i da ne gledam u ponor čak i kad ga opisujem. Ali znam da sam se do sada krila pošto nisam uspela da napišem ni jednu jedinu reč o onom danu i danima koji su sledili, o godinama koje su došle posle tog dana. Zato kažem sama sebi, ubeđujem se, primoravam se da taj tekst – koji je neka vrsta dnevnika povratka – napišem u prvom licu. Jer to je jedini način na koji bol može da se iskaže. Bol, slomljeno srce, bekstvo, lomljenje u paramparčad koju je nemoguće sastaviti, daljina, napuštenost, gubitak, ožiljci, jedino se mogu ispričati u prvom licu.

Sada sam na aerodromu u Njujorku. Zahvaljujući Robertu, ipak sam uspela da se odlučim da uđem u voz, uživam u lepoti putovanja železnicom od Bostona odakle nema direktnih letova i zatim se „mirno ukrcam u avion”. Čekam da me pozovu da se ukrcam pošto sam predala jedan mali kofer sa stvarima koje su mi potrebne dok sam ovih nekoliko nedelja na putu. I dok čekam, pišem u prvom licu. Pišem za sebe u prvom licu. Ispisujem samu sebe. Na prvoj strani pišem: „Beležnica”, a ne „Dnevnik”. Da bi se pisao dnevnik potrebno je uverenje u vrednost pripovedanja sopstvenog života, a ja ga nemam. Potrebna je sigurnost onoga ko ga pripoveda da je ovaj život, ma koliko bio težak, vredan svakodnevnih zapisa, scenu po scenu. Ja nemam tu sigurnost.

Fotografije nosim sa sobom, u kabini aviona su. Četiri fotografije. Prva je s Robertom, a ispod nje su one druge tri od ranije; ako tokom putovanja treba nešto da izvadim iz ranca ili ako počnem da preturam po njemu, neće mi ni slučajno pasti pogled na njih. Zato radije biram da vidim Roberta, mada je sada mrtav i više ne može da me zaštiti od mojih duhova kao

što je to godinama radio. Prvo Robert, pa onda on. U istom rancu u kom se nalaze fotografije putuju i dokumenta u vezi s Institutom Garlik, sofisticiranom američkom školom za koju sada radim. U njoj sam zahvaljujući Robertu dobila posao nastavnika španskog. Tu sam – ophrvana bolom posle svog bekstva – provela godine koje su usledile nakon mog prethodnog života. Škola koja me sada, bez presedanja i u biznis klasi, šalje u drugu školu, u Sent Piter.

U moju prošlost.

Edicija
KIRKA

1. Dejan Tiago Stanković, **ESTORIL**
2. Dževad Karahasan, **ISTOČNI DIWAN**
3. Džejms Diki, **IZBAVLJENJE**
4. Arno Žorž, **NADNICA ZA STRAH**
5. Henri Džejms, **AMBASADORI**
6. Gistav Flober, **BUVAR I PEKIŠE**
7. Sonja Atanasijević, **SPAVAJ, ZVERI MOJA**
8. Katerina Babkina, **MOJ DEDA JE PLESAO BOLJE OD SVIH**
9. Amanda Svenson, **SISTEM TOLIKO BLISTAV DA
ZASLEPLJUJE**
10. Kurt Tuholski, **DVORAC GRIPSHOLM**
11. Hju Maklenan, **TAČKA PUCANJA**
12. Egon Hostovski, **NESTAO**
13. Jun Fose, **MELANHOLIJA I-II**
14. Aleksandar Šurbatović, **TURČIN ŠAHISTA**
15. Agneta Pleijel, **DVOSTRUKI PORTRET**
16. Džejn Ostin, **LEJDI SUZAN**
17. Lajf Rant, **ALLEGRO PASTELL**
18. Almudena Grandes, **FRANKENŠTAJNOVA MAJKA**

19. Lučijan Dan Teodorović, **MATEJ BRUNUL**
20. Bjanka Belova, **MONA**
21. Jana Bukova, **PUTOVANJE U PRAVCU SENKE**
22. Tom Kristensen, **VANDALIZAM**
23. Juri Erera, **KONCI KRALJEVSTVA**
24. Juri Erera, **ZNACI KOJI ĆE PRETHODITI KRAJU SVETA**
25. Juri Erera, **RAZMENA TELA**
26. Klaudija Pinjeiro, **ELENA ZNA**
27. Sonja Atanasijević, **VEŠTICE IZ ILINACA**
28. Radoslav Petković, **DESTINO Y OBSERVACIONES**
29. Jeran Tunstrem, **BOŽIĆNI ORATORIJUM**
30. Katerina Babkina, **SREĆNI GOLI LJUDI**
31. Klaudija Pinjeiro, **KATEDRALE**
32. Marko Stojkić, **DEVETI ŽIVOT ANE BELINSKI**
33. Dmitri Kapitelman, **FORMALNOST U KIJEVU**
34. Mori Ponsovi, **OKĀSAN**
35. Aleksandar Šurbataović, **BALADE O STRAŠNOM
SKLADU**
36. Luis Kerol, **DNEVNIK S PUTOVANJA U RUSIJU I
DRUGA ČUDESA**
37. Klara Vlasakova, **NAPRSLINE**
38. Ane Birkefelt Ragde, **BERLINSKE TOPOLE**
39. Mihal Vitkovski, **LUBJEVO**
40. Mikela Murđa **ABAKADORA**
41. Almudena Grandes, **ČITALAC ŽILA VERNA**
42. Bojan Vasić, **TAMNA I – CRNE KĆERI**
43. Klaudija Pinjeiro, **MALA SREĆA**
44. Džerald Marnejn, **RAVNICE**

Izdavač: Blum izdavaštvo, Beograd
Sedište redakcije: Poručnika Spasića i Mašere 88, Beograd
Mejl: redakcija@blumizdavastvo.rs
Štampa: F.U.K., Beograd, 2024.
Tiraž: 1000
ISBN: 978-86-6070-074-4

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.134.2(82)-31

ПИЊЕИРО, Клаудија, 1960-

Mala sreća / Klaudija Pinjeiro ; prevela sa španskog Ksenija Bilbija. -
Beograd : Blum izdavaštvo, 2024 (Beograd : F. U. K.). - 223 str. ; 20 cm.
- (Edicija Kirka / [Blum izdavaštvo] ; knj. br. 43)

Prevod dela: Una suerte pequeña / Claudia Piñeiro. - Tiraž 1.000.
- Klaudija Pinjeiro: str. 1.

ISBN 978-86-6070-074-4

COBISS.SR-ID 159879177
